

la dreptul de vizită ori au trecut mai mult de 3 luni de la momentul mutării legale a copilului într-un alt stat membru, instanța competentă a se pronunța asupra unei cereri privind stabilirea unui drept de vizită va fi cea de la locul actualiei reședințe obișnuite a copilului.

Medierea sau soluționarea amiabilă a conflictelor de familie.

Conform art. 64 din Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, pot fi rezolvate prin mediere neînțelegerile dintre soți privind continuarea căsătoriei, exercițiul drepturilor părintești, stabilirea domiciliului copiilor, contribuția părinților la întreținerea copiilor, precum și orice alte neînțelegeri care apar în raporturile dintre soți cu privire la drepturi de care ei pot dispune potrivit legii.

Mediatorul va veghea ca rezultatul medierii să nu contravină interesului superior al copilului, va încuraja părinții să se concentreze în primul rând asupra nevoilor copilului, iar asumarea responsabilității părintești, separația în fapt sau divorțul să nu impiezeze asupra creșterii și dezvoltării acestuia.

Parcurgerea procedurii de mediere poate duce la identificarea unor soluții convenabile pentru toate părțile implicate în conflict, prezentând avantajul de a economisi timpul și banii pe care un litigiu în fața instanței l-ar presupune.

Am obținut o hotărâre judecătorească de divorț sau de încredințare într-un stat membru al Uniunii Europene. Cum pot beneficia de efectele sale într-un alt stat membru? Acte necesare.

A. Pentru actualizarea actelor de stare civilă pe baza unei hotărâri pronunțate în alt stat membru în materie de divorț, separare de corp sau anulare a căsătoriei care nu mai poate fi supusă nici unei căi de atac în conformitate cu dreptul respectivului stat membru, nu este necesară nicio procedură. Pentru actualizarea datelor din registrul de stare civilă, hotărârea străină de divorț va trebui însoțită de certificatul prevăzut la Anexa I din Regulament, eliberat la cerere de instanța judecătorească sau de autoritatea competentă din statul membru de origine.

B. Hotărârile judecătorești pronunțate într-un stat membru cu privire la exercitarea răspunderii părintești față de un copil, care sunt executorii în acel stat și care au fost notificate sau comunicate, se execută într-un alt stat membru după ce s-a încuviințat executarea la

cererea oricărei părți interesate. Competența aparține tribunalului. Partea interesată va trebui să prezinte:

- o copie a hotărârii care să întruiească toate condițiile necesare în vederea stabilirii autenticității sale;
- certificatul prevăzut la Anexa II din Regulament, eliberat la cerere de instanța judecătorească sau de autoritatea competentă din statul membru de origine;

- originalul sau o copie certificată pentru conformitate a documentului care stabilește că actul de sesizare a instanței sau un act echivalent a fost notificat sau comunicat părții care nu s-a prezentat ori orice document care arată că părătul a acceptat hotărârea în mod neechivoc (doar în cazul în care este vorba despre o hotărâre în lipsă).

C. Înapoierea copilului care rezultă dintr-o hotărâre judecătorească executorie pronunțată într-un stat membru ulterior pronunțării unei hotărâri de neînapoiere în conformitate cu articolul 13 din Convenția de la Haga din 1980, este recunoscută și executorie într-un alt stat membru fără să fie necesară încuviințarea executării și fără să se opună recunoașterii sale, în cazul în care hotărârea a fost certificată în statul membru de origine utilizând formularul al cărui model este prevăzut în anexa IV din Regulament.

D. Dreptul de vizită acordat printr-o hotărâre judecătorească executorie pronunțată într-un stat membru este recunoscut și are forță executorie într-un alt stat membru fără să fie necesară încuviințarea executării și fără să fie posibil să se opună recunoașterii acesteia în cazul în care hotărârea a fost certificată în statul membru de origine utilizând formularul al cărui model este prevăzut în anexa III din Regulament.

Alte aspecte reglementate de Regulament:

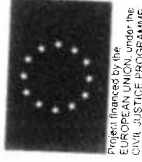
- Procedura plasamentului de minori într-o familie substitutivă sau într-un centru de plasament aflat pe teritoriul unui alt stat membru (art. 56)
- Competența instanțelor de judecată pentru luarea unor măsuri provizorii sau asiguratorii cu privire la persoanele sau bunurile prezente într-un stat membru chiar dacă, în temeiul Regulamentului, o instanță dintr-un alt stat membru este competentă pentru soluționarea cauzei pe fond (art. 20);

- În conformitate cu dreptul statului membru în materie de protecție a datelor cu caracter personal, autoritățile centrale cooperează între ele ori cu titularul răspunderii părintești în vederea obținerii și schimbului de informații privind situația copilului, privind orice procedură în curs referitoare la un copil, facilitarea comunicărilor între instanțele judecătorești etc. (art. 55).

Adrese Internet utile:

- www.just.ro;
- <http://ec.europa.eu/civiljustice/> (Rețeaua Judiciară Europeană în Materie Civilă și Comercială);
- http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_ro.htm (Atlasul Judiciar European în Materie Civilă);
- www.cmediere.ro

Cu excepțiile prevăzute anterior, vezi rubrica "Vreau să obțin o hotărâre definitivă sau provizorie de încredințare a minorului. Instanța competentă".

CUNOAȘTE-ȚI DREPTURILE!

GHID INFORMATIV DESTINAT JUSTIȚIABILOR IMPLICAȚI ÎN PROCEDURI JUDICIARE TRANSFRONTALIERE ÎN MATERIA DREPTULUI FAMILIEI - LEGISLAȚIE COMUNITARĂ APLICABILĂ

PROGRAMUL "JUSTIȚIE CIVILĂ 2008"
Proiectul "Consolidarea cooperării judiciare în domeniul
răspunderii părintești (noul Regulament Bruxelles II)"

Domeniul de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești

A. După materie, Regulamentul cuprinde norme privind:

- Divorțul, separarea de drept, anularea căsătoriei;
- Atribuirea, exercitarea, delegarea, retragerea totală sau parțială a răspunderii părintești (ex. încredințarea minorilor, stabilirea dreptului de vizită, tutela, curatela, plasamentul etc.)²;

B. După obiectul reglementării, Regulamentul cuprinde:

- Reguli privind competența instanțelor de judecată;
- Reguli privind procedura recunoașterii și executării pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene a hotărârilor judecătorești pronunțate într-un alt stat membru;
- Atribuirile autorităților centrale ale statelor membre desemnate³.

De ce reședință obișnuită și nu cetățenie?

În contextul mobilității sporite a cetățenilor în cadrul Uniunii Europene, situațiile în care membrii unei familii nu sunt de aceeași naționalitate ori nu locuiesc în același stat membru nu mai prezintă un caz excepțional. Din această cauză s-a decis ca temeiul de competență stabilit prin prezentul Regulament în materia răspunderii părintești să fie conceput în funcție de interesul superior al copilului și, în special, de criteriul proximității. Prin urmare, nu cetățenia copilului va determina identificarea instanței competente a se pronunța asupra unei cereri, privind răspunderea părintească, ci locul reședinței obișnuite a copilului, cu excepția unor cazuri de schimbare a reședinței copilului sau ca urmare a unui acord încheiat între titularii răspunderii părintești.

Reședința obișnuită este o noțiune de fapt, ce va trebui dovedită de la caz la caz. Generic, ea ar putea reprezenta locul în care o persoană își desfășoară în mod normal activitatea zilnică, fără a ține seama de absențele temporare pentru vacanțe, vizite la prieteni și rude, tratamente medicale sau, în absența informațiilor, locul de reședință legal sau înregistrat.

Vreau să divorțez. Cărei instanțe trebuie să mă adresez?

Indiferent de locul unde a fost încheiată căsătoria sau de cetățenia avută de soți, cererea de divorț poate fi introdusă în fața instanțelor competente din statul:

- reședinței obișnuite a soților sau
 - ultimei reședințe obișnuite a soților în condițiile în care unul dintre ei încă locuiește acolo sau
 - reședinței obișnuite a pătăului sau
 - reședinței obișnuite a unuia dintre soți (în caz de cerere comună) sau
 - reședinței obișnuite a reclamantului, în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin un an, imediat înainte introducerii cererii sau
 - reședinței obișnuite a reclamantului, în cazul în care acesta a locuit acolo cel puțin șase luni, imediat înainte introducerii cererii și în cazul în care acesta este fie cetățean al statului membru respectiv, fie, în cazul Regatului Unit și al Irlandei, are "domiciliul" în acel loc.
- Cererea de divorț poate fi introdusă și în statul de cetățenie a celor doi soți sau, în cazul Regatului Unit și al Irlandei, în statul "domiciliului" comun.

Vreau să obțin o hotărâre definitivă sau provizorie de încredințare a minorului. Instanța competentă.

A. Regula: instanța competentă să se pronunțe într-o cerere având ca obiect încredințarea unui minor este cea de la reședința obișnuită a copilului la momentul sesizării (indiferent de cetățenia acestuia ori a părinților săi).

B. Excepții:

Instanța competentă sesizată cu o cerere de divorț, separare de drept sau anulare a căsătoriei va fi competentă să se pronunțe și în privința unei cereri de încredințare a minorului doar dacă cel puțin unul dintre soți exercită răspunderea părintească față de copil și competența instanțelor a fost acceptată expres sau în orice alt mod neechivoc de către soți și de către titularii răspunderii părintești, la data sesizării instanței judecătorești, iar aceasta este în interesul superior al copilului.

Va fi competentă instanța din statul membru cu care minorul are o strânsă legătură, în special datorită faptului că unul dintre titularii răspunderii părintești își are reședința obișnuită aici sau copilul este cetățean al respectivului stat membru, în cazul în care competența respectivelor instanțe a fost acceptată în mod expres sau în orice alt mod neechivoc de către toate părțile la procedură la data sesizării, iar competența este în interesul superior al copilului.

Instanța judecătorească dintr-un stat membru Uniunii Europene poate soluționa cauza pe fond poate, în cazul în care consideră că o instanță dintr-un alt stat membru cu care copilul are o legătură specială este mai bine plasată pentru a soluționa cauza sau o parte specifică a acesteia și atunci când acest lucru servește interesul superior al copilului, să suspende procedura sau respectiva parte a acesteia și să invite părțile să depună o cerere la instanța judecătorească din acest alt stat membru ori să solicite instanței judecătorești din alt stat membru să-și exercite competența.

Convenția de la Haga din 1980 privind aspectele civile ale răpirii internaționale de copii. Ce trebuie să știu dacă doresc să mă mut într-o altă țară împreună cu copilul meu?

Convenția de la Haga din 1980, în vigoare în toate statele membre ale Uniunii Europene, se aplică atunci când un minor sub 16 ani este deplasat din statul reședinței sale obișnuite într-un alt stat, ori este reținut în acest al doilea stat prin încălcarea drepturilor de care se bucură unul din titularii răspunderii părintești. De regulă, situația intervine între părinții unui copil ori între părinți și bunici, una din părți fiind cea care deplasează/reține ilicit un copil în alt loc decât cel al reședinței sale obișnuite.

Atunci când dreptul de încredințare este exercitat în comun de ambii părinți ai unui minor (conform legii statului pe teritoriul căruia acesta își are reședința obișnuită), niciunul dintre cei doi nu va putea decide singur în privința schimbării reședinței copilului într-un alt stat, fiind nevoie, de regulă, de acordul expres al celui/alt părinte ori de aprobarea instanței de judecată competente.

Instanțele din statul membru în care a fost deplasat copilul sau a fost reținut ilicit vor deține competența de a se pronunța asupra cererii de înapoiere întemeiată pe Convenția de la Haga din 1980. În ipoteza în care cererea de înapoiere ar fi respinsă, hotărârea va putea fi totuși înlocuită cu o hotărâre ulterioară a instanței din statul membru al reședinței obișnuite a copilului înaintea deplasării sale sau a reinerii sale ilicite. Dacă această hotărâre implică înapoierea copilului, înapoierea va fi realizată fără a fi necesară recurgerea la vreo procedură pentru recunoașterea și executarea hotărârii în cauză în statul membru în care se află copilul răpit.

Vreau să beneficiaz de un drept de vizită a copilului meu care are reședința obișnuită într-un alt stat membru al Uniunii Europene. Cărei instanțe trebuie să mă adresez?

În cazul în care copilul se mută în mod legal dintr-un stat membru în altul și dobândește o nouă reședință obișnuită, instanța judecătorească din statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului rămâne competentă pe o perioadă de 3 luni de la mutare pentru modificarea unei hotărâri privind dreptul de vizită pronunțată în acest stat membru înainte de mutarea copilului, dacă titularul dreptului de vizită acordat prin respectiva hotărâre continuă să locuiască în mod obișnuit în statul membru al fostei reședințe obișnuite a copilului.

¹ În vigoare în toate statele membre ale Uniunii Europene, cu excepția Danemarcei.
² Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 nu se aplică în materie de filiație, adopție, stabilire în nume minor, emancipare, obligație de întreținere, acțiune fiduciare și succesiuni ori în privința măsurilor luate ca urmare a săvârșirii de către minor a unor fapte penale.
³ În România, Autoritatea Centrală de sesmănată este Ministerul Justiției, Direcția Drept